IGOR SURNIN
Gyv. Sodų bendrija „Guboja“, Šilutės g. 45, Klaipėdos rajonas

Klaipėdos apygardos teismui

SKUNDAS
(dėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-10-24 nutarties b.b. Nr. 214.8.30-93/2012)
2012-11-02
Klaipėda

Ginčijama nutartimi Klaipėdos miesto apylinkės teismas atsisakė priimti mano 2012-10-23 skundą, pateiktą elektronine forma ir pasirašytą elektroniniu sertifikuotu parašu. Su tokia nutartimi nesutinku, nes manau ją esant nepagrįstą ir neteisėtą dėl žemiau nurodomų motyvų.

Teismas savo atsisakymą motyvuoja tuo, kad jokia LR BPK norma nenumato, kad skundas gali būti pateiktas elektroniniu būdu. Teismas nurodė, kad Teismui visi dokumentai turi būti pateikti raštu ir pareiškėjo pasirašyti, priešingu atveju (elektroniniu būdu pateikti) dokumentai bus nebenagrinėjami.

Tokie Teismo argumentai prieštarauja įstatyminiam elektroninio parašo naudojimo reglamentavimui. Visų pirma, jokia LR BPK norma nenumato įsakmaus nurodymo, kad skundas turi būti surašytas ant popieriaus ir negali būti pateiktas surašytas elektronine forma ir pasirašytas elektroniniu parašu. LR BPK numato, kad skundas turi būti rašytinis ir pasirašytas jį paduodančio asmens, kai paduodamas apeliacinis skundas dėl nuosprendžio (LR BPK 313 str. 1 d.). Tokia pat tvarka skundžiamos ir pirmosios instancijos teismo nutartys nutraukti baudžiamąją bylą ir nutartys, priimtos išnagrinėjus bylą dėl priverčiamųjų medicinos priemonių taikymo (LR BPK 318 str. 1 d.). Sutinkamai su LR BPK 65 str. 1 d. ir 168 str. 4 d. ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartys skundžiamos LR BPK X dalyje nustatyta tvarka, kuri iš viso neapibrėžia kokios formos turi būti paduodamas skundas. LR BPK 62 str. 2 d. ir 63 str. 2 d. numato, kad skundai dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno veiksmų ir dėl prokuroro veiksmų gali būti ir žodiniai, ir rašytiniai. Iš virš išdėstyto apibendrinant galima daryti išvadą, kad skundas teismui turi būti išdėstytas raštu ir pasirašytas jį paduodančio asmens, tačiau raštiškas jo išdėstymas gali būti ir popierinės, ir skaitmeninės formos, parašas gali būti ir ant popieriaus, ir elektroninis, svarbu, kad pagal jį galima būtų identifikuoti pasirašiusįjį asmenį. Elektroninio parašo kūrimą, tikrinimą, galiojimą, parašo naudotojų teises ir atsakomybę, sertifikavimo paslaugas ir reikalavimus jų teikėjams bei elektroninio parašo priežiūros institucijos teises ir funkcijas nustato LR Elektroninio parašo įstatymas. Elektroninio parašo esmę atskleidžia Elektroninio parašo įstatymo 2 str. 4 d. pateikiamas elektroninio parašo apibrėžimas – tai duomenys, kurie įterpiami, prijungiami ar logiškai susiejami su kitais duomenimis pastarųjų autentiškumui patvirtinti ir (ar) pasirašančiam asmeniui identifikuoti, t.y. įstatymu elektroninio parašo paskirtis buvo prilyginta raštinės formos dokumento parašo paskirčiai. Elektroninio parašo galia yra nustatyta Elektroninio parašo įstatymo 8 str. 1 d., kuri nustato, kad saugus elektroninis parašas, sukurtas saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintas galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu, elektroniniams duomenims turi tokią pat teisinę galią kaip ir parašas rašytiniuose dokumentuose ir yra leistinas kaip įrodinėjimo priemonė teisme. Elektroninio parašo įstatymo 8 str. 1 d. įstatymo leidėjas papildomai akcentavo, kad elektroninis parašas galioja ir teisme, nors ir be šio papildomo nurodymo įstatyminiu lygmeniu elektroninį parašą prilyginus rašytinės formos dokumento fiziškai pasirašytam parašui, elektroninio parašo panaudojimo ribos, atitinka rašytinės formos dokumento fiziškai pasirašyto parašo panaudojimo ribas. Tokias nuostatas patvirtina Elektroninio parašo įstatymo 8 str. 2 d., draudžianti elektroninį parašą laikyti negaliojančiu dėl to, kad jis yra elektroninis, kuri yra taikytina ir teisme. Elektroninio parašo įstatymo minėtos nuostatos dėl elektroninio parašo galiojimo teismuose atitinka reikalavimams BPK 96 str., reglamentuojančio dokumentų rūšis. BPK 96 str. 1 d. 3 p. nustato, kad dokumentais yra pripažįstami privatūs fizinių asmenų raštai, pareiškimai, prašymai, skundai ir kiti asmeninio pobūdžio rašiniai, šios dalies 4 punktas nustato, kad dokumentais yra magnetiniai, lazeriniai ir elektroniniai įrašai, o 5 dalis – kad dokumentais yra kiti materialūs objektai, kuriuose grafiniais arba kitokiais ženklais užfiksuota informacija, turinti reikšmės nusikalstamai veiklai tirti ir nagrinėti. Vertinant šiuos punktus sistemiškai, galima daryti išvadą, kad skaitmeninės formos dokumentai atitinka proceso įstatymo dokumentų formai keliamus reikalavimus. BPK pripažįstamos elektorninės (skaitmeninės) formos dokumento pateikimas teismui yra teisėtas

veiksmas, sudarantis pagrindą teismui BPK nustatyta tvarka tokį dokumentą priimti, įvertinti ir jo atžvilgiu priimti procesinį sprendimą. BPK 96 str. 1 d. 5 p., numatantis diskretinio pobūdžio nuostatą, legalizuoja atsiradusias naujas dokumentų formas baudžiamajame procese, o taip pat užtikrina, kad ateityje galinčios atsirasti ir išsivystyti naujos dokumentų formos bus pripažintos baudžiamajame procese be baudžiamojo proceso įstatymo papildymų. Dabartiniu metu tokios naujos ir praktikoje visuotinai naudojamos dokumentų formos – dokumentų pasirašytų elektroniniu parašu atsiradimą apsprendė Elektroninio parašo įstatymas. Todėl Elektroninio parašo įstatymo nuostatoms neprieštaraujant, o atitinkant minėtas BPK nuostatas, darytina išvada, kad teismui pateikti elektroniniu parašu pasirašyti dokumantai yra prilygintini rašytinės formos dokumentams, t.y. jie atitinka dokumentų formai keliamus reikalavimus dėl dokumento turinio autentiškumo patvirtinimo ir pasirašančio asmens identifikavimo.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą reglamentavimą, yra pagrindas tvirtinti, kad pareiškėjo Klaipėdos miesto apylinkės teismui skaitmenine forma pateikiamas skundas yra rašytinis, o pasirašytas elektroniniu parašu, yra laikomas originaliu pasirašytu dokumentu, turinčiu teisinę galią teisme ir negali būti laikomas negaliojančiu ar netinkamu vien tik dėl to, kad yra elektroninės formos (pasirašoma elektroniniu parašu tik skaitmeninėje formoje).Todėl Teismas nepagrįstai ir neteisėtai 2012-10-24 nutartyje konstatavo, kad dėl to, jog mano paduotas 2012-10-23 skundas yra pateiktas elektroniniu būdu ir pasirašytas elektroniniu parašu, skundas yra netinkamos formos ir tai yra kliūtis jį priimti. Klaipėdos miesto apylinkės teismo atsisakymo priimti skundą neteisėtumą patvirtina anksčiau to paties Klaipėdos miesto apylinkės teismo priimti ir išnagrinėti pareiškėjo elektroniniu būdu pateikti dokumentai, kurie buvo pasirašyti elektroniniu parašu:

- 2012-06-01 SKUNDAS dėl Klaipėdos miesto apylinkės prokuratūros 2011-12-21 nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą;
- 2012-07-16 PRAŠYMAS dėl skundo priėmimo b.b. Nr. 2214.8.30-93-2012;
- 2012-07-17 SKUNDAS dėl Klaipėdos miesto apylinkės prokuratūros IV skyriaus vyriausiosios prokurorės Dalios Mackevičienės 2012-07-09 nutarimo netenkinti skundo ikiteisminio tyrimo byloje Nr. 06-1-02024-11;
- 2012-08-02 SKUNDAS dėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-07-17 nutarties b.b. Nr. 2214.8.30-93-2012;
- 2012-10-09 PRAŠYMAS dėl skundo priėmimo termino atnaujinimo b.b. Nr. 2214.8.30-93-2012).

Teisės doktrinoje ir teismų praktikoje yra pripažįstama, kad pirmos instancijos teismas yra saistomas savo paties sukurtų precedentų taikant teisės normas analogiškose situacijose. Minėtos aplinkybės ir motyvai sudaro pagrindą Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-10-24 nutartį panaikinti ir pareiškėjo 2012-10-23 skundą priimti.

Pagal LR BPK nuostatas ginčijama nutartis yra skundžiama Klaipėdos apygardos teismui. Tačiau šis ginčas yra ar pradėti ikiteisminį tyrimą, ar nepradėti dėl būtent Klaipėdos apygardos teismo darbuotojų galimai nusikalstamų veikų. Todėl manau, kad joks šio teismo teisėjas negali nagrinėti šio mano skundo, nes jie gali būti šališki, siekiant jau pradinėje stadijoje apginti savo kolegas ir šio teismo garbę. Tai atitinka LR BPK 58 str. 1 d. 3 p. ir 4 p. nurodytus nušalinimo pagrindus. Todėl spręstinas klausimas dėl mano skundo nagrinėjimo perdavimo kitam apygardos teismui.

Vadovaudamasis virš išdėstytu teismo prašau:

1. **Panaikinti Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2012-10-24 nutartį b.b. Nr. 214.8.30-93-2012 ir mano pasirašytą elektroniniu parašu 2010-10-23 skundą dėl ikiteisminio tyrimo teisėjo 2012-10-10 nutarties priimti.**
2. **Nušalinti nuo šio mano skundo nagrinėjimo visus Klaipėdos apygardos teismo teisėjus ir posėdžių sekretorius.**

Igor Surnin